

Л. П. Брагінський

Лукін Юхим Юдович

ЛУКІН Юхим Юдович (25. 09(08. 10). 1904, м. Новогеорґіївськ Херсон. губ., нині затопл. водами Кременчуц. водосховища – 22. 11. 1999, Харків) – зоолог, гідробіолог, еколог. Батько О. Лукіна. Доктор біологічних наук (1942), професор (1943). Державні нагороди СРСР. Закін. Харків. ІНО (1926), де й працював до 1929. У 1929–37 – старший науковий співробітник сектору теорії еволюції та генетики Зоол.-біол. інституту при Харків. університеті; 1937–83 – завідувач кафедри зоології та дарвінізму Харків. зоовет. інституту (з перервою; створив при ньому зоол. музей); 1942–44 – проф., завідувач кафедри заг. зоології Томського університету (РФ); 1944–48 – проф., завідувач кафедри гідробіології Харків. університету. Наукові дослідження із зоології безхребетних, гідробіології, теорії еволюції. Вивчав фауну водяних кліщів, екологію, систематику, філогенію й еволюцію п'явок Палеарктики, походження та чинники еволюції прісновод. фауни, геогр. закономірності мінливості організмів і внутр.-видової диференціації, умови виникнення ароморфозів, етапи прогресив. еволюції та заг. питання філогенії. Сформулював принцип заміни неспадк. змін (феноадаптацій) спадковими (геноадаптаціями) в процесі орган. еволюції з погляду природ. добору. Один із зачинателів гідробіол. моніторингу сан.-біол. стану природ. і штуч. континентал. водойм. Праці Л. з теорії еволюції відіграли вагому роль у боротьбі з ламаркізмом та ін. антидарвініст. поглядами. Зазнав переслідувань у роки лисенківщини та боротьби з космополітизмом. Здійснив низку експедицій, зокрема у Сибір, Закавказзя, Середню Азію. Автор підручника «Зоология» (Москва, 1961; 1981; 1989), розділів про п'явок у вид. «Фауна України» (т. 30, К., 1962), «Фауна пресных и солоноватых водоемов» (т. 1, Ленинград, 1975).

Основні праці

К вопросу о факторах эволюции пресноводной фауны. Х., 1936; Дарвинизм и географические закономерности в изменении организмов. Москва; Ленинград, 1940; Приспособительные ненаследственные изменения организмов и их эволюционная судьба. Москва, 1941; К гидробиологической характеристике прудов. Х., 1954; Закономерности географической изменчивости организмов // Развитие эволюц. теории в СССР. Ленинград, 1983; Фауна открытых вод Байкала, ее особенности и происхождение // ЗЖ. 1986. Вып. 5.

Рекомендована література

1. Лукин А. Е. Контуры жизни и творчества зоолога Е. И. Лукина // Природа. 2005. № 4.

Бібліографічний опис:

Лукін Юхим Юдович / Л. П. Брагінський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59180>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).